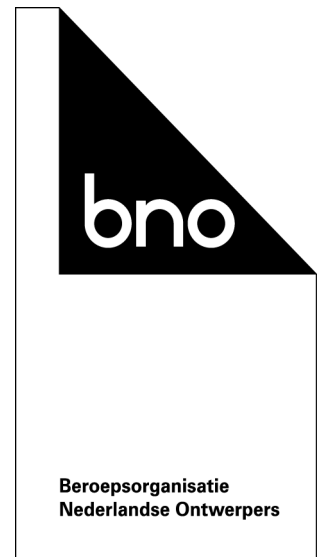

Vergelijking DNR 2011 (herzien 2013) en Algemene Voorwaarden BNO 2013

De DNR (De Nieuwe Regeling) bevat de leveringsvoorwaarden van de architecten. Net als de AV BNO (Algemene Leveringsvoorwaarden van de BNO) zijn deze bedoeld voor gebruik door creatieve dienstverleners. Desalniettemin is het belangrijk goed na te gaan welke voorwaarden voor de betreffende situatie en voor de werkzaamheden die je gaat verrichten, passend zijn.

De DNR en de AV BNO komen op veel punten overeen. Ze gaan beide uit van een inspanningsverplichting, rechten bij de maker, recht op vergoeding van gemaakte kosten/uren bij voortijdige beëindiging en een beperking van de aansprakelijkheid en schadevergoedingsplicht. Er zitten wel wat verschillen in, die grotendeels verklaarbaar zijn door het verschil in onderwerp van de opdracht; een bouwwerk of een grafisch/ruimtelijk/industriële ontwerp. Dat blijkt met name uit de ruime verantwoordelijkheid voor de adviseur in de DNR, de terminologie en hier en daar een wat kromme toepassing wanneer de DNR voor ontwerpdiensten gebruikt worden. In het algemeen zijn de AV BNO beter voor typische ontwerp opdrachten. Bovendien zijn de AV BNO minder uitgebreid.

In de DNR wordt hier en daar een uitzondering gemaakt voor opdrachten voor particuliere opdrachtgevers (consumenten). Hiervoor heeft de BNO een set aanvullende voorwaarden naast de BNO Voorwaarden opgesteld: Aanvullende voorwaarden interieur.

Hieronder worden de belangrijkste verschillen weergegeven. Een paar onderwerpen zijn echt belangrijk en zijn **in rood** aangegeven.

Begripsbepalingen

DNR – art. 1

De terminologie van de DNR is anders dan in de AV BNO. Zo spreekt de DNR bijvoorbeeld van 'adviseur' in plaats van *ontwerper* en is het *resultaat van de opdracht* een 'advies'. Let op: er wordt in de DNR ook gesproken van een 'werk', wat de feitelijke ontwerpen, schetsen e.d. omvat in de zin van de Auteurswet en/of de Rijkswet houdende regels met betrekking tot octrooi.

Algemene bepalingen omtrent de opdracht

DNR – hoofdstuk 2 (artt. 2, 3 en 4)

In hoofdstuk 2 van de DNR wordt minutieus omschreven hoe de opdracht moet worden geformuleerd, of de adviseur de opdrachtgever moet adviseren een vooronderzoek te doen en de verplichting van de adviseur om een schriftelijk concept van de opdracht op te stellen. Zo uitgebreid staat het niet in de AV BNO, maar in de praktijk zullen dit soort stappen vaak als vanzelf genomen worden.

Werkzaamheden door anderen

DNR – art. 5

De DNR gaat ervan uit dat de opdrachtnemer onder zijn eigen verantwoordelijkheid derden mag inschakelen. De AV BNO regelen in art. 3 dat derden in beginsel voor rekening en risico van de opdrachtgever worden ingeschakeld. Er zit wel een verschil in deze twee bepalingen, in die zin dat de DNR in deze bepaling 'freelancers' lijkt te bedoelen, en art. 3 AV BNO meer ziet op het inschakelen van (andere) toeleveranciers, zoals bijv. drukkers, producenten.

Aanstellen van meer dan één adviseur

DNR – art. 6

De AV BNO kennen in art. 3.5 een soortgelijke bepaling op dit punt. Ook de DNR gaat ervan uit dat de opdrachtgever het aanstellen van andere adviseurs zoveel mogelijk afstemt met de eerste adviseur. De advieskosten zijn voor rekening van de opdrachtgever. De artt. 6.1 t/m 6.3 DNR zijn redelijk. Artikel 6.4 DNR gaat wel ver. Indien de opdrachtgever een persoon voorschrijft waarvan de adviseur gebruik moet maken, dan dient de adviseur de voorwaarden waaronder hij deze persoon wil contracteren ter goedkeuring voor te leggen aan de opdrachtgever. Het zou in dit geval redelijk zijn dat de opdrachtgever deze persoon zelf contracteert. Of als dit toch voor rekening en risico van de adviseur gebeurt hij zelf deze voorwaarden kan bepalen. Daar heeft de opdrachtgever dan niks mee te maken.

Esthetische waarde

DNR– art. 8

De DNR stelt dat de esthetische waarde buiten beschouwing blijft bij het beoordelen of de opdrachtgever aan zijn verplichting heeft voldaan. Terecht, want er is alleen een inspanningsverplichting. Zie ook artikel 2.1 van de AV BNO. Als de ontwerper gezien alle briefings, aanwijzingen en eisen zijn werkzaamheden naar behoren heeft uitgevoerd, mag het resultaat best afgekeurd worden omdat de opdrachtgever het niet 'mooi' vindt, maar dan is wel aan de verplichtingen voldaan en moet gewoon worden betaald.

Verplichtingen adviseur

DNR – art. 11

- 11.1 t/m 11.2 DNR komen overeen met art. 2.1 AV BNO.
- 11.3 DNR: De adviseur is verplicht om een specifiek benoemde beroepsaansprakelijkheidsverzekering te hebben. Dat staat niet in de AV BNO. Bij gebruik van de DNR zal daarom altijd bij de eigen verzekeraar gecheckt moeten worden of de bestaande polis gelijkwaardig is aan de hier gevraagde verzekering.
- 11.4 DNR: De opdrachtnemer moet bekend zijn met toepasselijke wet- en regelgeving. Dit brengt een verzwaarde aansprakelijkheid met zich mee t.o.v. van de AV BNO, waarin is geregeld dat die informatie door de opdrachtgever moet worden verstrekt (2.4 jo. 2.2 AV BNO). **Vooraf wanneer de beroepsaansprakelijkheidsverzekering is afgestemd op hanteren van de AV BNO is het belangrijk dat ook deze verzwaarde van de DNR met de verzekering wordt gecheckt.**
- 11.7 DNR: Let erop dat pas wordt doorgegaan met een volgende fase als er toestemming is, of als er goedkeuring is verleend op de voorgaande fase.
- 11.11 DNR: Anders dan de DNR kennen de AV BNO geen bewaarplicht, tenzij anders overeengekomen (art. 4.5 AV BNO). Tegenover zo'n bewaarplicht kan een vergoeding staan. Er wordt nl. ook een risico genomen; computers kunnen crashen, geheugen moet vrijgehouden worden, materialen kunnen vergaan bij brand- of waterschade etc.

Verplichtingen opdrachtgever

DNR – art. 12

De AV BNO hebben een enkele bepaling m.b.t. de verplichting van de opdrachtgever (art. 2.2 AV BNO). De DNR heeft dit iets uitgebreider (inclusief een vrijwaring voor aanspraken van derden), maar het komt feitelijk op het zelfde neer.

Aansprakelijkheid adviseur voor toerekenbare tekortkomingen

DNR – art. 13

De adviseur is op basis van de DNR alleen aansprakelijk voor een toerekenbare tekortkoming en met inachtneming van de wettelijke regeling van verzuim. Dat komt overeen met de AV BNO. Wel gaat de DNR er vanuit dat de adviseur altijd aansprakelijk is voor andere personen waar hij bij de vervulling van de opdracht gebruik van maakt (zie ook de opmerking bij art. 5 hierboven). **Als de beroepsaansprakelijkheidsverzekering is afgestemd op het hanteren van de AV BNO, zal dit met de verzekeraar besproken moeten worden.**

Schadevergoeding

DNR – art. 14

Dit is een zeer uitgebreide bepaling over schadevergoeding. **Als de beroeps-aansprakelijkheidsverzekering is afgestemd op het hanteren van de AV BNO, zal ook dit artikel met de verzekeraar besproken moeten worden.**

Omvang van de schadevergoeding

DNR – art. 15

De door de adviseur te vergoeden schade op basis van de DNR is max. 1 miljoen of 2,5 miljoen ter keuze van partijen. De AV BNO (art. 10.3) gaan uit van het honorarium van de ontwerper met een max van EUR 75.000, en ieder geval maximaal het bedrag dat door de verzekering wordt uitgekeerd.

In de toelichting bij de DNR staat over die verzekering juist:

“De vraag naar de aansprakelijkheid staat los van de verzekering die de adviseur heeft. Toch speelt in de praktijk uiteraard de verzekering een grote rol bij de gevolgen van de aansprakelijkheid voor de adviseur. Is de adviseur verzekerd dan zal de schade waarvoor de adviseur aansprakelijk is geheel of ten dele door de verzekeraar worden gedragen. Het is mogelijk dat de oorzaak van de schadeplichtigheid niet gedekt wordt door de verzekering. Denk bijvoorbeeld aan het te laat zijn met de nakoming of het overschrijden van de overeengekomen uitvoeringskosten. Deze kosten zullen vrijwel altijd door de adviseur zelf gedragen worden.”

Aansprakelijkheidsduur en vervaltermijnen (overig bepalingen schadevergoeding)

DNR – artt. 16 en 17

Op basis van de AV BNO vervalt de aansprakelijkheid na 2 jaar (art. 10.4). In de DNR is dat na 5 jaar.

Bij afwijken van de aansprakelijkheids- en schadevergoedingsbepalingen van de AV BNO, zal altijd ingeschat moeten worden welke mogelijke consequenties dit met zich mee brengt en zal -in geval er een beroepsaansprakelijkheidsverzekering is, die gebaseerd is op toepasselijkheid van de AV BNO- overleg gevoerd moeten worden met de tussenpersoon of verzekeraar in hoeverre de verzekering dekking biedt voor die (extra) risico's. Zijn die in eerste instantie niet gedekt, dan kan dat mogelijk extra verzekerd worden, en kan die premie evt. (deels) doorberekend worden aan de opdrachtgever. Die heeft er immers ook belang bij dat schade vergoed wordt, liefst door een verzekeraar.

Gevolgen van vertraging of onderbreking van de opdracht

DNR – art. 20

De AV BNO kennen in de artt. 8.2 en 8.3 alleen een vergelijkbare regeling bij het voortijdig beëindigen van de opdracht (waarbij de opdracht ook beëindigd mag worden als de opdrachtgever niet meer meewerkt).

Ontbinding van de opdracht

DNR – art. 22

In de DNR wordt ontbinding uitgesloten buiten de in deze regeling geregelde opzeggingsgronden. Dit mag juridisch gezien, in de AV BNO hebben we dat niet opgenomen, maar op zich is het bij diensten niet onredelijk. Ontbinding brengt namelijk met zich mee dat alles wat al gedaan is ongedaan gemaakt moet worden en dat werkt bij diensten vaak niet (bij levering van producten daarentegen wel).

Opzegging zonder grond

DNR – art. 24

De DNR stelt dat beide partijen zonder grond mogen opzeggen. De opdrachtgever heeft dit recht op grond van de wet, de opdrachtnemer alleen als dit uitdrukkelijk is geregeld. De AV BNO kennen geen algemeen opzeggingsrecht voor de opdrachtnemer, alleen een recht de overeenkomst onder bepaalde omstandigheden te ontbinden (bij een toerekenbare tekortkoming van de opdrachtgever of wanneer een verzoek tot faillissement, (voorlopige) surseance of schuldsanering ten aanzien van de opdrachtgever wordt ingediend). Op zich is er geen bezwaar tegen deze bepaling uit de DNR.

Gronden voor opzegging

DNR – art. 25

De gronden voor opzegging zijn vergelijkbaar met de gronden waarop een overeenkomst op basis van de AV BNO + het gewone recht ontbonden kan worden.

Vertraging en/of onderbreking

DNR – art. 26

De DNR regelen dat vertraging of onderbreking reden kan zijn voor opzegging. De AV BNO regelt in art. 6.4 dat vertraging of onderbreking met zich meebrengt dat de opdrachtgever de kosten vergoedt.

Overmacht

DNR – art. 28

De AV BNO kennen geen bepaling over overmacht. Dit artikel komt overeen met de wettelijke regeling. Daar is dus geen bezwaar tegen.

Gevolgen van de opzegging van de opdracht

DNR – art. 33 t/m 44

De DNR kennen een zeer uitgebreide regeling met betrekking tot betalingsverplichtingen en rechten na opzegging van de opdracht. Daarbij wordt elke situatie uitgesplitst: opzegging door adviseur of opdrachtgever, wel of geen grond en is die gelegen bij de adviseur of de opdrachtgever. Deze regeling uit de DNR is niet onredelijk. De belangrijkste verschillen ten opzichte van de compacte regeling uit de AV BNO:

Betalingsverplichting na opzegging zonder grond door de opdrachtgever / op een grond gelegen bij opdrachtgever

DNR – art. 33 en art. 39

De AV BNO regelen in art. 8.1 en 8.2 dat de opdrachtgever bij opzegging zonder grond of op een grond gelegen bij opdrachtgever het honorarium en de kosten tot dan toe moet vergoeden plus daarnaast tenminste 30% van het restant. De DNR gaat uit van 10% vast (niet "tenminste") tenzij dat onredelijk is.

Betalingsverplichting en rechten na opzegging zonder grond door de adviseur

DNR – art. 35 en 36

Opzegging zonder grond door de ontwerper is in de AV BNO niet geregeld (zie ook de opmerking bij art. 24). De AV DNR regelt dat dat wel mag, maar dat dan ook 10% korting op de rekening verleend moet worden en dat het advies door de opdrachtgever gebruikt mag worden tenzij redelijke belangen van de adviseur zich daartegen verzetten. Op zich is dat niet onredelijk.

Betalingsverplichting na opzegging door de opdrachtgever/adviseur op een grond gelegen bij de adviseur

DNR – art. 37 en 43

Deze regeling kennen de AV BNO niet (een korting van 10% bij opzegging gelegen in een grond bij de adviseur).

Rechten op het advies na opzegging door de opdrachtgever/adviseur op een grond gelegen bij opdrachtgever

DNR – art. 40 en 42

Deze gebruiksmogelijkheden van de opdrachtgever zijn hier ruimer dan in de AV BNO. De opdrachtgever heeft het recht zonder toestemming van de adviseur het advies te gebruiken indien ten tijde van de opzegging met de uitvoering van het object een aanvang is gemaakt. De AV BNO kennen deze uitzondering niet. Indien wordt opgezegd op grond van een reden bij opdrachtgever of zonder dat sprake is van verwijtbaar handelen van de ontwerper mag het resultaat niet gebruikt worden.

Eigendom van documenten

DNR – art. 45

Deze informatiedragers (zie definities in artikel 1) worden eigendom van de opdrachtgever en mogen voor het project worden gebruikt.

De AV BNO bepalen in 4.4 dat alle materialen eigendom blijven van de ontwerper, tenzij anders overeengekomen. Meestal worden deze pas echt eigendom van de opdrachtgever als er een volledige auteursrechtoverdracht plaatsvindt, waarbij dan ook de bijbehorende documentatie en (open) bestanden worden meegeleverd. (Let op: het gaat in dit art. 45 DNR alleen om de dragers; die worden eigendom, maar het kan zijn dat er niets mee gedaan mag worden omdat de licentie dat niet toelaat).

Auteursrecht van de adviseur

DNR – art. 46

De regeling van de DNR sluit aan bij het gewone recht (Auteurswet) en de AV BNO (art. 5): het auteursrecht en de persoonlijkheidsrechten van de adviseur worden gerespecteerd, de opdrachtgever krijgt een gebruiksrecht en mag alleen wijzigingen aanbrengen met toestemming van de ontwerper. Het recht om rechten van IE te registreren komt toe aan de adviseur. De ontwerper mag het resultaat gebruiken voor eigen promotie en publiciteit.

In de DNR ontbreekt de bepaling dat adviseur niet verplicht is tot het doen van onderzoeken naar bestaande rechten (art. 2.4 AV BNO). Dit is van belang in verband met claims van derden, die niet alleen over geleden schade kunnen gaan, maar ook op inbreuk op bestaande rechten. Een ontwerper is daarvoor alleen aansprakelijk als hij zijn ontwerp niet zelf tot stand heeft gebracht of teveel heeft afgekeken (zie de garantie in art. 9.1 AV BNO). Een toevallige overeenstemming met een ontwerp dat wellicht als model of merk is geregistreerd mag de ontwerper niet tegengeworpen kunnen worden.

Uitvoering van het project

DNR – art. 47

Op basis van art. 5.4 van de AV BNO zijn wijzigingen, aanpassing of ander gebruik van het resultaat niet toegestaan zonder toestemming. Ook de DNR gaan ervan uit dat de resultaten ongewijzigd worden toegepast, tenzij er overleg heeft plaatsgevonden. De DNR zijn erg geschreven voor bouwprojecten, maar geven nog steeds aan dat wijzigingen niet mogelijk zijn zonder toestemming.

Recht van herhaling van het advies

DNR – art. 48

Het advies (= resultaat, zie definities) mag door de adviseur opnieuw voor derden worden toegepast volgens de DNR. De AV BNO gaan uit van exclusiviteit voor de opdrachtgever, dus dat de ontwerper het ontwerp niet ook aan derden ter beschikking zal stellen. Het zou kunnen zijn dat de begrippen "advies" voor architecten in de DNR en "resultaat" voor ontwerpers in de BNO verschillende betekenissen hebben.

Het is aan te bevelen om altijd duidelijk vast te leggen of de ontwerpen voor de opdrachtgever al dan niet exclusief zijn en of de opdrachtgever een onbeperkte licentie heeft of niet.

Financiële bepalingen

DNR – artt. 49 t/m 54

De regeling in de DNR is heel uitgebreid in vergelijking tot de simpele formulering van art. 6 van de AV BNO. **Loop de bepalingen van de DNR goed door en kijk of de bedrijfsvoering hierin past.**

Betaling van advieskosten

DNR – art. 56

- 56.1 DNR: Op basis van de DNR vindt betaling plaats volgens een overeengekomen betalingsschema en niet binnen de termijn als in de factuur gesteld (zoals in art. 7.1 van AV BNO).

- 56.7 DNR: bij niet tijdige betaling gaan de AV BNO (art. 7.3) uit van de wettelijke rente. De DNR van de wettelijke rente + 3%.

- 56.9 DNR: op basis van art. 7.3 AV BNO wordt een minimumbedrag voor de buitengerechtigde kosten vastgesteld op 10% van de hoofdsom, met een minimum van €150,-. Dit ontbreekt in de DNR.

Geschillen

DNR – art. 58

De DNR bevat een uitgebreide arbitrage regeling. Art. 11.6 AV BNO gaat er vanuit dat partijen een gerezen geschil in onderling overleg oplossen. En dat de gewone rechter bevoegd is *tenzij partijen uitdrukkelijk arbitrage overeenkomen.*